

DEPARTEMENT
CULTUUR, JEUGD & MEDIA

AANVULLENDE FINANCIERING

2^e JAAR TAXSHELTER PODIUMKUNSTEN

Evaluatie 2018

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
2.	Procedure podiumkunsten.....	4
2.1.	Eerste en tweede certificaten	4
2.2.	Interpretatie van de wetgeving en afstemming tussen de gemeenschappen	5
2.2.1.	Samenwerkingsakkoord	5
2.2.2.	Rol van de Vlaamse Gemeenschap	6
2.2.3.	Publicatie FAQ.....	7
2.3.	Doorlooptijd van de erkenningsaanvragen	8
2.4.	Doorlooptijd van de aanvragen voor het verkrijgen van het tweede certificaat.....	9
3.	Tax shelter in praktijk.....	10
3.1.	Globale cijfers 2017 en 2018	10
3.2.	Disciplines	12
3.2.1.	Spreiding van de 325 aanvragen per discipline	12
3.2.2.	Spreiding van de 279 erkende podiumwerken per discipline	13
3.3.	Financiering van de podiumwerken.....	14
3.3.1.	Spreiding van de geraamde investering over de 279 erkende podiumwerken.....	14
3.3.2.	Totale kostprijs van de 279 erkende producties en het geraamde aandeel van tax shelter	15
3.3.3.	Overzicht van de effectieve investeringen op basis van de raamovereenkomsten...	16
3.3.4.	Overzicht op basis van de tweede certificaten.....	17
3.4.	Rol van de tussenpersonen	19
3.5.	Rechtspersoon	20
3.6.	Organisaties gesubsidieerd door de Vlaamse Overheid	21
3.6.1.	Aanvragen en erkenningen tax shelter	21
3.6.2.	Overzicht op basis van de omvang van de ontvangen werkingssubsidie.....	22
3.6.3.	Overzicht per discipline	22
4.	Kercijfers tax shelter audiovisueel.....	24
5.	Vaststellingen.....	26
5.1.	Algemeen	26
5.2.	Verlaging van de vennootschapsbelasting	27
6.	Aandachtspunten voor de toekomst	29
	Overzicht tabellen en figuren	30
	Tabellen.....	30
	Figuren	30

1. Inleiding

Door een belastingvrijstelling te bieden aan vennootschappen die investeren in een Europees audiovisueel of podiumwerk, wil deze fiscale maatregel het investeringsklimaat in de Belgische audiovisuele en podiumkunstensector stimuleren. De tax shelter bestaat sinds 2003 voor de audiovisuele sector, en werd in 2016 uitgebreid naar de podiumkunsten.

Het instrument is voor de podiumkunsten dus nog vrij nieuw. Sinds maart 2017 konden aanvragen tot erkenning van een podiumwerk worden ingediend.

De eerste evaluatie begin 2018 gaf al aan dat er zowel door commerciële als niet- commerciële spelers gebruik van wordt gemaakt.

Het jaar 2018 was het eerste volledige kalenderjaar dat gewerkt kon worden met tax shelter. In dit tweede jaarrapport wordt al enige evolutie vastgesteld. Zo zien we een stijging van het aantal ingediende aanvragen en kunnen we toch stellen dat de aanvullende financiering een gewaardeerde stimulans is binnen de sector. In dit rapport kan ook al een eerste overzicht van de ingediende aanvragen voor het verkrijgen van het tweede certificaat, na beëindiging van het werk, gegeven worden. De doorlooptijd voor podiumwerken is immers heel wat korter dan voor audiovisuele werken.

Het jaar 2018 bracht ook veranderingen mee op het vlak van investeringen. Enerzijds is er dus de stijging van het aantal aanvragen tot erkenning van podiumwerken. Anderzijds hield de verlaging van de vennootschapsbelasting in praktijk in dat het minder voor de hand liggend leek om in de markt de gevraagde en verwachte investeringen op te halen.

Aangezien niet alleen de podiumkunstensector maar ook de audiovisuele sector gebruik kan maken van tax shelter en om een volledig beeld te geven van de vraag naar aanvullende financiering, zal in dit rapport ook aandacht worden besteed aan een aantal kerncijfers met betrekking tot audiovisuele producties zodat het geheel van tax shelter investeringen in beeld komt.

In dit rapport wordt voor podiumkunsten grotendeels dezelfde structuur gehanteerd als deze van het evaluatierapport 2017 en dit om een longitudinaal karakter aan deze evaluatie te kunnen koppelen.

Contact:
Saskia Dierickx
saskia.dierickx@vlaanderen.be

2. Procedure podiumkunsten

2.1. Eerste en tweede certificaten

Om tax shelter middelen op te kunnen halen voor een podiumwerk, moet een hele procedure doorlopen worden.

In eerste instantie dient een productievennootschap een eenmalige erkenning aan te vragen bij de Cel Tax Shelter van de FOD Financiën.

De erkenning per Europees podiumwerk gebeurt door de bevoegde Gemeenschap. Meer bepaald wordt dan een eerste certificaat afgeleverd.

Het eerste certificaat wordt afgeleverd op basis van volgende elementen:

- Het podiumwerk behoort tot de in de wet opgesomde disciplines en betreft een volledig nieuwe productie of herinterpretatie;
- Het podiumwerk wordt tot stand gebracht door één of meerdere producenten die gevestigd zijn in één of meerdere lidstaten van de Europese Economische Ruimte;
- De première zal plaatsvinden in België of een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte.

Na het bekomen van het eerste certificaat, kunnen raamovereenkomsten, met vermelding van de investering, worden ondertekend. Deze raamovereenkomsten moet worden aangemeld bij de FOD Financiën binnen de maand na ondertekening en vervolgens krijgt de investeerder zijn voorlopige fiscale vrijstelling.

Voor het ophalen van investeringen kan een productievennootschap beroep doen op een tussenpersoon. Deze dient ook erkend te zijn door de FOD Financiën, specifiek voor podiumkunsten.

De gemeenschap levert, op vraag van de producent, het tweede certificaat af. Om het tweede certificaat toe te kennen, heeft de gemeenschap een overzicht nodig van alle effectieve inkomsten en uitgaven. Het productievennootschap levert eveneens het bewijs van de première (eerste publieke voorstelling) en een lijst van de afgesloten raamovereenkomsten met datum en het ontvangen investeringsbedrag.

Op basis van deze informatie attesteert de gemeenschap dat:

- de productie is voltooid;
- de tax sheltermiddelen niet meer dan 50% van het totale budget van de uitgaven bedragen;
- deze middelen voor de uitvoering van het podiumwerk werden aangewend.

Op basis van de reeds ingediende aanvragen voor het tweede certificaat, wordt vastgesteld dat productievennootschappen relatief snel na de maand na de première hun eindafrekening indienen. De doorlooptijd is in praktijk sneller voor podiumwerken dan voor audiovisuele werken. Dit heeft uiteraard te maken met de eigenheid van beide sectoren en de soorten producties.

Na de aflevering van het tweede certificaat, gebeurt de controle van de in aanmerking komende uitgaven door de FOD Financiën. Op basis hiervan wordt het definitieve tax shelter attest afgeleverd, rechtstreeks aan de investeerder, met een kopie naar de productievennootschap en desgevallend naar de tussenpersoon.

Productievennootschappen die hun finaal attest aanvragen bij de FOD Financiën, kunnen dit doen door middel van een sjabloon, opgesteld door de Cel Tax Shelter.

2.2. Interpretatie van de wetgeving en afstemming tussen de gemeenschappen

2.2.1. Samenwerkingsakkoord

Overeenkomstig artikel 194ter, § 7, 3° van het wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 legt de desbetreffende Gemeenschap of de Federale Staat twee aparte certificaten voor volgens dewelke:

- het werk voldoet aan de definitie van een in aanmerking komend werk zoals bedoeld in artikel 194ter, § 1, eerste lid, 4°, of 194ter/1, § 2, 1°, van hetzelfde Wetboek;
- het werk is voltooid en de globale financiering van het werk de voorwaarden en de grens naleeft zoals bedoeld in artikel 194ter, § 4, 3°, van hetzelfde Wetboek, dit wil zeggen dat het totaal van de daadwerkelijk gestorte bedragen ter uitvoering van de raamovereenkomst met vrijstelling van winst conform artikel 194ter, § 2, van hetzelfde Wetboek door alle in aanmerking komende investeerders niet meer dan 50 pct. van de totale begroting van de uitgaven van het in aanmerking komende werk bedraagt en daadwerkelijk werd toegekend aan de uitvoering van deze begroting.

Om een rechtsgrondslag te geven aan de gezamenlijke uitoefening van de eigen bevoegdheden van de gemeenschappen en van de Federale Staat inzake het tax shelter-stelsel en overwegende dat het bovendien essentieel is dat de interpretatie van bepaalde termen van de wetgeving dezelfde is in de verschillende gemeenschappen en bij de Federale Staat, werd in 2018 gewerkt aan een ontwerp samenwerkingsakkoord.

Een belangrijk element betreft de uitwisseling van gegevens en informatie tussen de Federale Staat en de gemeenschappen om het gegevensbeheer te verbeteren en te harmoniseren in het kader van de analyse van de dossiers en zo een optimale uitoefening van de bevoegdheden te garanderen voor elk van de entiteiten.

Het is van groot belang dat de verschillende gemeenschappen die bevoegd zijn voor het afleveren van de erkenning van het podiumwerk de disciplines en de aard van het werk op gelijke manier benaderen. Van bij de start van het tax shelterstelsel voor podiumkunsten werd op regelmatige basis overleg gehouden tussen de Gemeenschappen en de FOD Financiën om van gedachten te wisselen over de erkenning van werken. In afwachting van de ondertekening van het samenwerkingsakkoord door alle betrokken ministers, zal deze werkwijze van afstemming en overleg gehandhaafd blijven.

Op het moment van de redactie van dit rapport kan nog geen uitsluitsel gegeven worden over het moment waarop het samenwerkingsakkoord effectief en formeel in werking zal treden.

2.2.2. Rol van de Vlaamse Gemeenschap

Het departement Cultuur, Jeugd en Media is verantwoordelijk voor de administratieve behandeling van de ingediende dossiers. Ze levert een eerste certificaat af op basis van de door de productievennootschap aangereikte informatie. Desgevallend worden bijkomende elementen opgevraagd.

Een geheel nieuwe productie is een werk dat voor het eerst door een productievennootschap wordt gebracht. Dit wordt duidelijk in de beschrijving van het werk op basis van het ingediende dossier.

Wanneer het een herinterpretatie betreft, wordt het werk dat aan de basis ligt, toegelicht. De productievennootschap motiveert op welke manier het een herinterpretatie betreft.

De begrippen “nieuwe productie” en “herinterpretatie” kunnen soms voor discussie vatbaar zijn. Belangrijk aspect blijft dat het werk geen herneming is van werk dat reeds door de productievennootschap werd gebracht.

Elke aanvraag wordt zorgvuldig en afzonderlijk bekeken, op basis van de informatie die wordt bezorgd en de bijkomende informatie die wordt opgevraagd indien nodig.

De gemeenschap baseert zich hiervoor ook op de FAQ, gepubliceerd door de FOD Financiën en gaat in overleg met de andere gemeenschappen in geval van twijfel.

De beoordeling van werken is een leerproces, waarbij het in bepaalde gevallen niet eenduidig op te maken is of een aanvraag kan worden erkend onder de geldende regelgeving en de daarin opgesomde disciplines. De praktijk schept eveneens een kader waarbinnen geoordeeld wordt. Bij aanvragen binnen de disciplines klassieke muziek en totaalspektakel wordt soms opgemerkt dat mengvormen optreden met genres die niet beoogd worden binnen de wet.

Wat klassieke muziek betreft, werd geoordeeld dat mengvormen niet in aanmerking komen. Jazzmuziek of hedendaagse muziek komen niet in aanmerking. Klassieke muziek wordt bijgevolg strikt geïnterpreteerd.

Bij de aanvraag tot erkenning van een totaalspektakel wordt gekeken naar de disciplines die binnen dit werk aan bod komen. De onderdelen van het werk moeten binnen de in aanmerking komende disciplines kunnen worden aanvaard. Ook hier wordt op toegekeken dat niet-beoogde genres buiten beschouwing blijven.

Bij de behandeling van de aanvragen van het tweede certificaat zal de betrokken gemeenschap nagaan of het werk effectief is uitgevoerd binnen de bepalingen van de wet en of er alsnog geen afwijking is te vinden waaruit zou blijken dat het werk ten onrechte binnen het kader van tax shelter werd goedgekeurd.

2.2.3. Publicatie FAQ

Op 27 april 2018 publiceerde de FOD Financiën een FAQ betreffende het tax shelter stelsel voor podiumwerken.

De integrale tekst is te raadplegen op de website van de FOD Financiën.

Specifiek wat betreft de erkenning van de werken, en dus de taak van de gemeenschappen, worden volgende verduidelijkingen opgenomen:

- De beoogde podiumwerken zijn theater, circus, straattheater, opera, klassieke muziek, dans- of muziektheaterproductie (met inbegrip van musical en ballet) evenals totaalspektakels, waarbij het scenario, de theatertekst, de regie of de scenografie nieuw is, of een herinterpretatie is van een bestaand werk.
- Onder totaalspektakel wordt verstaan een combinatie van diverse van de hiervoor vermelde podiumkunsten gecombineerd op accessoire wijze met choreografie, toneelspel, speciale effecten, pyrotechnische effecten en innoverende technologieën qua geluid, beeld en scenografie. Een van de hiervoor vermelde podiumkunsten zoals dans, theater, ... moet centraal staan waardoor een loutere lichtshow of vuurwerkshow bijvoorbeeld niet in aanmerking komt.
- Een nieuwe podiumproductie wil zeggen dat onder meer het scenario, de theatertekst, de regie of de scenografie van de productie nieuw is, of dat de productie een herinterpretatie is van een bestaand werk, zoals een bewerking of een nieuwe enscenering.

De productie mag evenwel geen herneming zijn van een reeds bestaande regie, scenario of choreografie. Bewerkingen en vertalingen van bestaande teksten komen in aanmerking voor zover er sprake is van een nieuwe enscenering. Het loutere feit dat een bestaand werk voor de eerste keer wordt uitgevoerd door een productievennootschap, kan er niet toe leiden dat de podiumproductie als nieuw wordt gekwalificeerd.

- Enkel nieuwe podiumproducties die betrekking hebben op klassieke muziek komen in aanmerking. Zo komt bijvoorbeeld een podiumproductie die betrekking heeft op jazz muziek niet in aanmerking voor het tax shelter stelsel.
- De vraag of festivals in aanmerking kunnen komen, moet geval per geval worden onderzocht. Vaak gaat het evenwel niet om de hier bedoelde podiumwerken. De organisatoren programmeren immers ook voorstellingen waarvoor het tax shelter stelsel niet van toepassing is.
- Een (publieke) try-out of een repetitie is geen première. De productie- en exploitatie-uitgaven die betrekking hebben op die voorstellingen kunnen als in aanmerking komende uitgaven worden beschouwd. De ticketprijs voor die try-out of repetitie die wordt aangerekend aan het publiek, moet beduidend lager liggen dan de prijs van een individueel ticket voor de première en de daaropvolgende voorstellingen.

De première kan worden gedefinieerd als de officiële start van de exploitatie van het werk bij het grote publiek. In het geval van een premièrereeks van voorstellingen, vormt de eerste voorstelling van die reeks de première. In de praktijk wordt in het algemeen de datum van die officiële première duidelijk meegedeeld zodat het bepalen van die datum weinig problemen mag opleveren.

Er kan aan de cel Tax Shelter voorafgaandelijk advies worden gevraagd wanneer het niet duidelijk zou zijn of een bepaalde voorstelling van een bepaald podiumwerk als try-out kan worden beschouwd.

2.3. Doorlooptijd van de erkenningsaanvragen

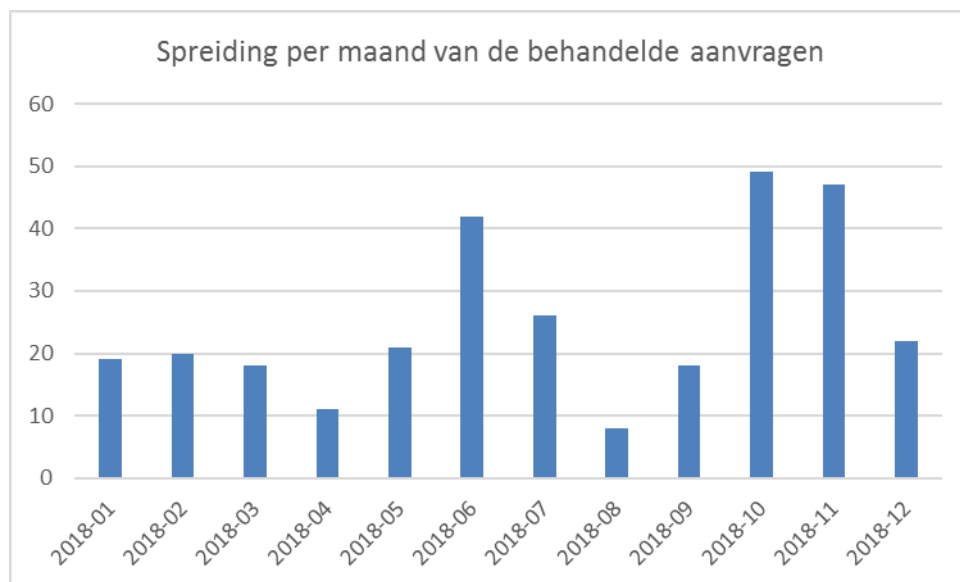
Bij het indienen van een aanvraag tot erkenning van het podiumwerk bij de bevoegde administratie krijgt de aanvrager de melding dat een doorlooptijd van 6 tot 8 weken wordt voorzien. In de praktijk loopt de behandeling doorgaans sneller. Ongeveer 70% van de 325 aanvragen in 2018 werden behandeld binnen de 3 weken na de indiening.

Meer tijd is er nodig voor dossiers die onvoldoende of onduidelijke informatie bevatten en waarvoor bijkomende vragen werden gesteld door de administratie, vaak in geval van twijfel tussen herneming en herinterpretatie of bij onduidelijkheid wat betreft de premièredatum. Belangrijkste element bij het goedkeuren van een dossier is de inhoud van het werk en de identificatie van het werk op basis van de scheppend kunstenaar. Wanneer dit vaag blijft of te beknopt, worden bijkomende vragen gesteld, teneinde na te gaan of dit werk niet eerder werd opgevoerd en zo ja, onder welke leiding en met welke cast.

Naast de omschrijving van het werk, wordt ook een planning van het creatie- en productieproces gevraagd. Deze informatie is van belang om aan te tonen op welk moment van het proces de aanvullende financiering wordt aangevraagd, te meer daar deze is bedoeld voor de financiering van de eigenlijke creatie van het podiumwerk.

Wanneer zich na de aflevering van het eerste certificaat belangrijke wijzigingen voordoen, dienen deze door de productievennootschap aan de administratie gemeld te worden, teneinde zich na de voltooiing van het podiumwerk ervan te kunnen vergewissen dat het om dezelfde productie gaat.

Ook de premièredatum is een belangrijk gegeven. De Belgische uitgaven komen immers in aanmerking binnen een periode van ten hoogste 24 maanden na datum van de ondertekening van de raamovereenkomst en uiterlijk 1 maand na de première van het podiumwerk. Met de première wordt de eerste publieke voorstelling bedoeld. In de FAQ van 28 april 2018 wordt verduidelijkt op welke manier try-outs kunnen worden verantwoord.

figuur 1

2.4. Doorlooptijd van de aanvragen voor het verkrijgen van het tweede certificaat

Bij het indienen van een aanvraag voor het verkrijgen van het tweede certificaat, krijgt de aanvrager de eveneens de melding dat een doorlooptijd van 6 tot 8 weken wordt voorzien.

De Gemeenschap gaat na of de productie voltooid is en welke de exacte premièredatum was. Hier geldt de datum van de eerste publieke voorstelling.

Samen met de aanvraag dient de productievennootschap een overzicht in van de afgesloten raamovereenkomsten met het bedrag van de investering en de datum van ondertekening. Hier wordt nagegaan of alle raamovereenkomsten werden ondertekend na het verkrijgen van het eerste certificaat en voor het verstrijken van de maand na de eerste publieke voorstelling.

Rekening houdend met het feit dat de investeerders wettelijk gezien tot 3 maand na de ondertekening van de raamovereenkomst de tijd hebben om de investering te storten, is het voor de productievennootschap van belang zich ervan te vergewissen dat bij de fiscale controle moet worden aangetoond dat de investeringen effectief voor de uitvoering van het podiumwerk werden aangewend.

De tax sheltermiddelen kunnen niet meer dan 50% van het totale budget van de uitgaven bedragen.

In de praktijk werden de tweede certificaten binnen de maand na de aanvraag afgeleverd in 2018. Voor 73% van de aanvragen werd het tweede certificaat afgeleverd binnen de 3 weken na de indiening van de aanvraag.

In geval van onduidelijkheid, wordt teruggekoppeld naar de productievennootschap. Wanneer het tweede certificaat van de gemeenschap werd verkregen, kan de productievennootschap de aanvraag voor de fiscale controle indienen bij de FOD Financiën.

3. Tax shelter in praktijk

3.1. Globale cijfers 2017 en 2018

Vanaf midden maart 2017 konden bij de Vlaamse Gemeenschap aanvragen tot erkenning van een podiumwerk worden ingediend. Tot en met 31 december 2017 werden 204 aanvragen ingediend. In 2018 werden tussen 1 januari en 31 december 325 aanvragen ingediend.

Dossierstatus	15-3-2017 tot 31-12-2017		1-1-2018 tot 31-12-2018	
Goedgekeurd	189	93%	279	86%
Afgekeurd	10	5%	22	7%
Ingetrokken	3	1%	17	5%
Stopgezet	2	1%	2	1%
In aanvraag	0	0%	4	1%
Onontvankelijk	0	0%	1	0%
Totaal	204	100%	325	100%

tabel 1

In 2017 werden 53 unieke aanvragers geteld. In 2018 steeg het aantal naar 65, waarvan 32 productievennootschappen voor het eerst een aanvraag hebben ingediend. Dit impliceert ook dat een aantal productievennootschappen in 2018 niet gewerkt hebben met aanvullende financiering. Dit gegeven zal in 2019 verder worden opgevolgd.

In 2018 dienden 35 vzw's aanvragen in tot erkenning van een podiumwerk. 18 van hen deden dat voor het eerst in 2018.

Ongeveer de helft van de 325 aanvragen, namelijk 161, werd ingediend door een vzw, 115 aanvragen werden ingediend door een BVBA. Het overzicht op basis van de rechtspersonen komt later in dit rapport nog aan bod.

Ook hier zal in een volgende evaluatie wellicht verder in detail gekeken moeten worden naar de evolutie om verdere conclusies te kunnen trekken.

Per discipline geeft dat het volgende beeld. We zien dat de stijging vooral zit bij de klassieke muziekproducties, theater, muziektheater, totaalspektakels en musicals.

Discipline	15-3-2017 tot 31-12-2017	1-1-2018 tot 31-12-2018
klassieke muziekproductie	64	100
theaterproductie	49	85
muziektheaterproductie	26	49
totaalspektakel	16	28
musicalproductie	15	28
balletproductie	13	12
operaproductie	11	12
dansproductie	10	10
straattheaterproductie	0	1
Totaal	204	325
Geraamde investeringen	38.794.611,65	42.923.891,30

tabel 2

De 22 weigeringen betreffen grotendeels werken die onvoldoende konden worden thuisgebracht binnen een erkende discipline. Het betrof onder meer mengvormen van klassieke muziek. Aanvragen voor een festival werden eveneens geweigerd, wel werd teruggekoppeld naar de

betrokken productievennootschappen om de aanvraag alsnog opnieuw in te dienen op het niveau van afzonderlijke werken, in plaats van het festival in zijn geheel.

Ook het aantal ingetrokken dossiers is in 2018 gestegen. Aangezien de online applicatie KIOSK voor de aanvragen tot erkenning van podiumwerken niet toelaat wijzigingen aan te brengen na de indiening van de aanvragen, werden een aantal dossiers in overleg met het productievennootschap opnieuw ingediend. De oorspronkelijke dossiers werden dan ingetrokken.

Wanneer gekeken worden naar de erkende werken en de geraamde investeringen, zien we een stijging met ruim 47% wat betreft het aantal toegekende certificaten. De geraamde investering blijft echter ongeveer gelijk, er is zelfs een lichte daling merkbaar (net geen 2%).

De geraamde investering dient echter in samenhang gezien te worden met het totale productiebudget, dat op zijn beurt afhankelijk is van de discipline en de eigenheid van het werk. Zoals eerder geïllustreerd is er een opmerkelijke stijging waargenomen van de erkenningen in de disciplines theater en klassieke muziek. Deze productiebudgetten en investeringen zijn lager dan bijvoorbeeld de budgetten voor een musical- of operaproductie.

Wanneer de weging wordt gemaakt van het totaal van de geraamde productiebudgetten en het totaal van de geraamde investeringen voor de erkende werken, wordt vastgesteld dat het aandeel van de investering is gestegen. In 2017 werd geraamd om 22,19% van het productiebudget te financieren met taxshelter. In 2018 steeg het aandeel naar 24,76

	15-3-2017 tot 31-12-2017	1-1-2018 tot 31-12-2018	Verskil in %
Erkende werken	189	279	+ 47,61%
Geraamde investering	35.755.829,22	35.047.819,81	- 1,98%
Geraamd productiebudget	161.148.175,48	141.533.508,17	- 12,17%
Aandeel TS op productiebudget	22,19%	24,76%	+ 2,57%

tabel 3

We gaan er verder op in hoofdstuk 3.3 waar we de erkende werken verder onder de loep nemen.

3.2. Disciplines

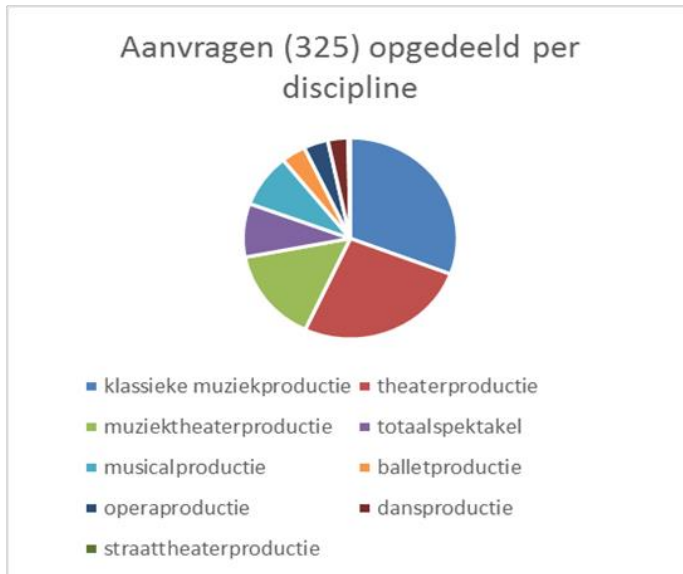
Zoals gezegd komen volgende disciplines komen in aanmerking:

Theater-, circus-, straattheater-, opera-, klassieke muziek-, dans-of muziektheaterproducties, met inbegrip van musical en ballet, evenals de productie van een totaalspektakel.

3.2.1. Spreiding van de 325 aanvragen per discipline

In 2018 telde de Vlaamse Gemeenschap 325 aanvragen tot erkenning van een podiumwerk.

Uit de cijfers blijkt dat bijna 1/3 van de aanvragen betrekking heeft op de discipline klassieke muziek. Theaterproducties komen op de tweede plaats met 26%, of ongeveer 1/4.

figuur 2

klassieke muziekproductie	100	30,77
theaterproductie	85	26,15
muziektheaterproductie	49	15,08
totaalspektakel	28	8,62
musicalproductie	28	8,62
balletproductie	12	3,69
operaproductie	12	3,69
dansproductie	10	3,08
straattheaterproductie	1	0,31
	325	100%

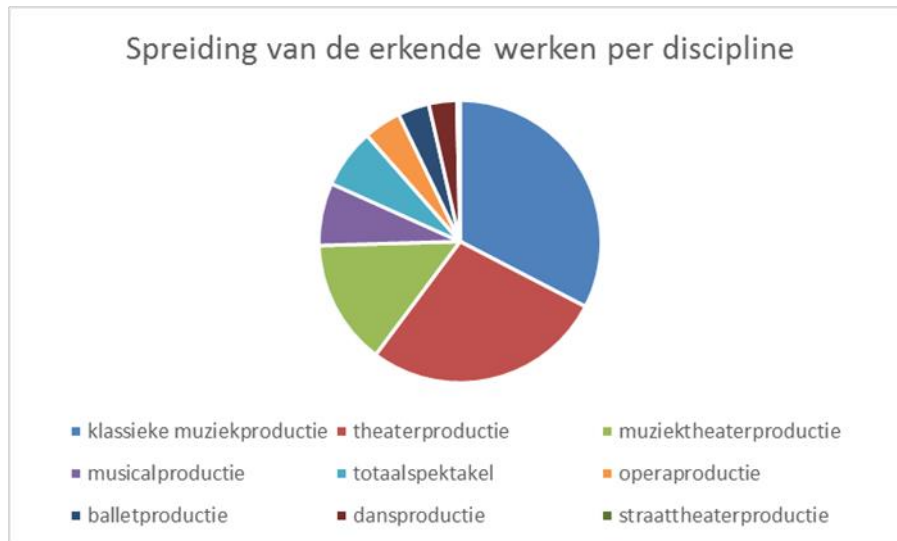
tabel 4

71% van de aanvragen heeft betrekking op geheel nieuwe producties, 29% op herinterpretaties.

3.2.2. Spreiding van de 279 erkende podiumwerken per discipline

We zetten de afgekeurde en ingetrokken werken opzij en gaan in de volgende grafieken en tabellen dieper in op de 279 erkende podiumwerken.

Ongeveer de helft van het totaal aantal erkenningen gaat naar producties van klassieke muziek (32,6%) en theater (27,6%).

figuur 3

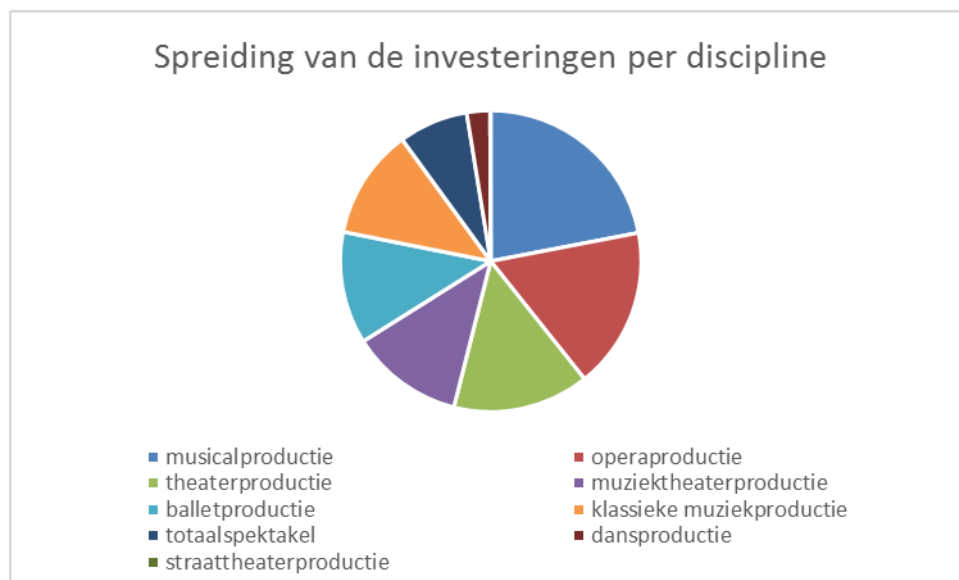
Discipline	Aantal dossiers
klassieke muziekproductie	91
theaterproductie	77
muziektheaterproductie	40
musicalproductie	20
totaalspektakel	19
operaproductie	12
balletproductie	10
dansproductie	9
straattheaterproductie	1
	279

tabel 5

3.3. Financiering van de podiumwerken

3.3.1. Spreiding van de geraamde investering over de 279 erkende podiumwerken

Over het financiële aspect van de producties kunnen we nog maar gedeeltelijke conclusies trekken. We baseren ons grotendeels op de ramingen die werden ingediend bij de aanvraag tot erkenning.

figuur 4

Discipline	Tax shelter investering	% van totaal investering
musicalproductie	7.702.101,50	21,98
operaproductie	6.068.574,00	17,32
theaterproductie	5.136.965,94	14,66
muziektheaterproductie	4.254.341,00	12,14
balletproductie	4.222.432,00	12,05
klassieke muziekproductie	4.151.776,21	11,85
totaalspektakel	2.613.840,00	7,46
dansproductie	877.789,16	2,50
straattheaterproductie	20.000,00	0,06
	35.047.819,81	100

tabel 6

Wanneer we naar de geraamde investeringen kijken, zien we dat musical en opera een aanzienlijk deel van de middelen ontvangen. Dit hangt samen met de eigenheid van de disciplines en de intensiteit van de kosten verbonden aan de creatie van een podiumwerk.

Om die reden is het van belang ook na te gaan hoeveel de investering bedraagt ten aanzien van het totale productiebudget en welk gedeelte zodoende via tax shelter wordt gefinancierd.

3.3.2. Totale kostprijs van de 279 erkende producties en het geraamde aandeel van tax shelter

We zien dat het aandeel van de tax shelter investering verschilt per discipline.

Discipline	Aantal dossiers	Kost productie EUR	Investerings EUR	% investering op totale kost
balletproductie	10,00	18.590.647,12	4.222.432,00	22,71
dansproductie	9,00	3.370.892,57	877.789,16	26,04
klassieke muziekproductie	91,00	17.546.698,16	4.151.776,21	23,66
musicalproductie	20,00	27.592.096,26	7.702.101,50	27,91
muziektheaterproductie	40,00	17.341.589,02	4.254.341,00	24,53
operaproductie	12,00	26.616.293,16	6.068.574,00	22,80
theaterproductie	77,00	19.679.157,95	5.136.965,94	26,10
totaalspektakel	19,00	10.706.082,80	2.613.840,00	24,41
straattheaterproductie	1,00	90.051,13	20.000,00	22,21
		141.533.508,17	35.047.819,81	24,76

tabel 7

Zoals reeds aangehaald bij de globale cijfers, is er een stijging van het aantal erkende werken ten opzichte van 2017, maar niet wat betreft het totale investeringsbedrag.

Wanneer wordt gekeken naar het aandeel van de investering ten opzichte van de productiekost, stellen we vast dat de geraamde tax shelterinvestering gemiddeld 24,76% vertegenwoordigt van de totale productiekost bij de 279 erkende podiumwerken in 2018. In 2017 lag het percentage nog op 22,27%.

Het percentage varieert tussen 22,21% voor straattheater en 27,91% voor musical. In 2017 was het verschil tussen het laagste en hoogste percentage groter, toen varieerde de inbreng tussen 15,91% (muziektheater) en 27,18% (dans).

Deze gegevens hebben enkel betrekking op de investering, niet op de definitieve kostprijs per podiumwerk. Over deze gegevens kan de administratie pas beschikken wanneer de aanvraag voor het tweede certificaat wordt ingediend.

In 2018 werden 57 aanvragen voor een tweede certificaat ingediend en behandeld. De meerderheid van deze werken werd erkend in 2017. De gegevens, ingediend bij de aanvraag van het tweede certificaat, laten toe om voor deze 57 werken de vergelijking te maken tussen de begroting en de afrekening. Verderop in dit rapport wordt een hoofdstuk gewijd aan deze dossiers, zodat per werk kan worden nagegaan welke de geschatte productiekost en investering was tegenover de reële cijfers nadat het podiumwerk werd opgevoerd en welk aandeel de aanvullende financiering via tax shelter hierbij heeft gehad.

3.3.3. Overzicht van de effectieve investeringen op basis van de raamovereenkomsten

Op basis van de gegevens, verkregen bij de Cel Tax Shelter van de FOD Financiën, kunnen we nagaan welke bedragen effectief werden geïnvesteerd per podiumwerk in een bepaald jaar, en dit op basis van de ingediende raamovereenkomsten.

Globaal gezien werden voor 2017 en 2018 volgende bedragen geregistreerd bij de FOD Financiën:

Jaar	Totaal Belgisch	Aandeel Vlaamse Gemeenschap
2017	33.380.276,13 euro	25.882.581,13euro
2018	38.438.234,58 euro	27.761.546,28 euro

tabel 8

Het departement kreeg inzage in de databank van de FOD Financiën en kon hieruit de gegevens distilleren voor de podiumwerken die erkend werden in 2018 en ook voltooid werden in 2018. Voor deze werken kan zodoende worden nagegaan in hoeverre de geraamde investering overeenstemt met de effectief ondertekende en neergelegde raamovereenkomsten.

Dit overzicht is enkel gebaseerd op de raamovereenkomsten die werden neergelegd in 2018 en betreft niet dezelfde werken als deze welke in het overzicht van de tweede certificaten aan bod zal komen.

Deze informatie met betrekking tot de effectieve investeringen (en productiebudgetten) komt pas in een later stadium ook in de databank van de Vlaamse Overheid, wanneer het tweede certificaat wordt aangevraagd door het productievenootschap.

Om consequent te kunnen zijn, worden enkel de 143 volledig afgewerkte producties bekeken, d.w.z. producties waarvoor zowel de raamovereenkomsten zijn ingediend in 2018 als waarvan de premièredatum is verstreken per 31/12/2018. Voor podiumwerken die een erkenning hebben verkregen in 2018, maar pas in 2019 worden gerealiseerd, werden mogelijks nog niet alle raamovereenkomsten neergelegd bij de FOD Financiën.

Concreet betreft het 17 podiumwerken waarvoor de erkenning werd aangevraagd eind 2017, maar die pas werd afgeleverd begin 2018 en 126 podiumwerken waarvoor de erkenning werd aangevraagd én verkregen in 2018.

Op basis van de gegevens van de effectieve investeringen per afgewerkt podiumwerk, wordt vastgesteld dat een bedrag van 12.294.845,00 euro is opgehaald. Op basis van de gegevens uit de aanvragen voor het eerste certificaat, werd voor deze producties een totaal van 16.448.559,93 euro geraamd. Dit wijst op een verschil van 4.153.714,93 euro aan investeringen.

143 podiumwerken erkend én afgewerkt in 2018 waarvoor de premièredatum is verstreken voor 31/12/2018	
Geraamde investering	16.448.559,93 euro
Effectieve investering	12.294.845,00 euro
Vershil	- 4.153.714,93 euro

tabel 9

Om te kijken naar de oorzaak voor dit verschil, moet worden opgemerkt dat enkel kan worden vergeleken op vlak van de investeringen. Aangezien voor deze dossiers nog geen tweede certificaat werd aangevraagd, kunnen nog geen verschillen in de totale productiekost worden vastgesteld.

De raamovereenkomsten worden soms kort voor de première en dus laat in het productieproces ondertekend, ook al was het certificaat ruim op voorhand aangevraagd.

Aangezien uitgaven die worden gedaan voor de ondertekening van de raamovereenkomst niet in aanmerking komen voor de berekening van de fiscale waarde van het tax shelterattest, kan dit ook een reden zijn waarom de investering werd verlaagd.

Het is immers van belang dat het productievennootschap voldoende in aanmerking komende uitgaven kan voorleggen zodat de investeerder zijn definitieve vrijstelling, gebonden aan de investering, kan behouden.

3.3.4. Overzicht op basis van de tweede certificaten

Op basis van de aanvragen in 2017, werden 189 dossiers goedgekeurd.

Sinds de lancering van de maatregel voor podiumkunsten, werden 57 tweede certificaten afgeleverd, voor werken goedgekeurd in 2017 en 2018 en waarvan de aanvraag voor het tweede certificaat dateert van 2017 of 2018.

Deze 57 werken worden hieronder onder de loep genomen. Op basis van de tweede certificaten kan worden nagegaan wat het exacte productiebudget was en hoeveel de investering bedroeg ten aanzien van het productiebudget. Op basis van deze gegevens kan worden vergeleken of de percentages in lijn liggen van de cijfers van de aanvraag voor het eerste certificaat, waar het productievennootschap een raming indient van zowel het budget als de investering.

Weliswaar is het aantal dossiers nog vrij beperkt, zeker wanneer naar het totaal aantal wordt gekeken van de afgeleverde eerste certificaten gespreid over 2017 en 2018.

In de onderstaande tabel wordt aangegeven hoeveel werken per discipline een tweede certificaat hebben ontvangen en het bedrag van de effectieve investering per discipline. Op basis van deze cijfers werd de gemiddelde investering per werk berekend.

Discipline	Aantal dossiers	Effectieve investering	Gemiddelde per werk
klassieke muziekproductie	20	1.345.773,75	67.288,69
theaterproductie	14	545.935,49	38.995,39
totaalspektakel	6	522.500,00	87.083,33
operaproductie	5	2.784.000,00	556.800,00
musicalproductie	4	1.773.512,00	443.378,00
muziektheaterproductie	4	359.435,48	89.858,87
balletproductie	2	796.935,48	398.467,74
dansproductie	2	125.000,00	62.500,00
TOTAAL	57	8.253.092,20	

tabel 10

De volgende tabel geeft per discipline weer hoeveel middelen werden opgehaald en wat het totale productiebudget bedraagt voor de verschillende werken per discipline. Op basis van deze cijfers werd het aandeel van de investering berekend ten opzichte van het totale productiebudget.

In de percentages zijn wel verschillen per discipline te merken wat betreft het aandeel van de investering. Dit kan te wijten zijn aan het feit dat in het eerste jaar werking met tax shelter op veilig werd gespeeld en geen te hoge investering werd opgehaald door sommige productievennootschappen.

Globaal gezien werd 24,26% van het totale budget voor deze 57 podiumwerken gefinancierd via tax shelter.

Discipline	Effectieve investering	Productiebudget	% investering op budget
klassieke muziekproductie	1.345.773,75	4.439.713,81	30,31
theaterproductie	545.935,49	2.099.682,59	26,00
totaalspektakel	522.500,00	2.638.452,85	19,80
operaproductie	2.784.000,00	14.384.046,06	19,35
musicalproductie	1.773.512,00	5.013.319,60	35,38
muziektheaterproductie	359.435,48	1.314.764,06	27,34
balletproductie	796.935,48	3.545.748,54	22,48
dansproductie	125.000,00	582.937,00	21,44
TOTAAL	8.253.092,20	34.018.664,51	24,26

tabel 11

In de derde tabel wordt aangegeven hoeveel de eindafrekening bedraagt, hoeveel investeringen effectief werden opgehaald en wat het verschil is met de geraamde investeringen. Deze gegevens worden vrijgegeven op het niveau van de discipline, met telkens een indicatie van het aantal werken.

Discipline	Aantal dossiers	Eindafrekening productiekost	Geraamde investering	Effectieve investering	% van budget opgehaald	verschil met certificaat 1
balletproductie	2	3.545.748,54	695.000,00	796.935,48	22,48	101.935,48
klassieke muziekproductie	20	4.439.713,81	1.030.595,60	1.345.773,75	30,31	315.178,15
musicalproductie	4	5.013.319,60	1.684.417,50	1.773.512,00	35,38	89.094,50
muziektheaterproductie	4	1.314.764,06	352.500,00	359.435,48	27,34	6.935,48
operaproductie	5	14.384.046,06	2.819.000,00	2.784.000,00	19,35	-35.000,00
theaterproductie	14	2.099.682,59	616.305,00	545.935,49	26,00	-70.369,51
totaalspektakel	6	2.638.452,85	759.840,00	522.500,00	19,80	-237.340,00
dansproductie	2	582.937,00	197.446,01	125.000,00	21,44	-72.446,01
Totaal	57	34.018.664,51	8.155.104,11	8.253.092,20		97.988,09

tabel 12

We zien dat er voor een aantal producties meer investeringen werden opgehaald, voor anderen minder. Dit kan te verklaren zijn door een aantal aspecten.

- Zeker in de beginfase van de introductie van tax shelter voor podiumkunsten, werd vaak op "veilig" gespeeld door geen té hoge investering op te nemen in de raming. Zoals eerder aangehaald moeten tegenover elke investering voldoende in aanmerking komende uitgaven worden geplaatst zodat de investeerder zijn fiscale vrijstelling kan behouden. Tot voor de publicatie van de FAQ was er nog onduidelijkheid binnen de sector over de wijze waarop de uitgaven zouden worden gekwalificeerd door de FOD Financiën.
- Verder werd vastgesteld dat er wel een tijdsverloop zat tussen het bekomen van het certificaat - en het ondertekenen van één of meerdere raamovereenkomsten per productie. Tussenpersonen kaartten aan dat de beschikbare investeringen dienen gespreid te worden tussen zowel de podiumkunstensector als de audiovisuele sector. De producties zijn zodoende afhankelijk van wat speelt op de markt.
- Tot slot kan de verlaging van de vennootschapsbelasting aangehaald worden als oorzaak voor de schommelingen in de investeringen. De dossiers die in dit overzicht van tweede certificaten binnen beschouwing zijn genomen, werden grotendeels afgewerkt nog voor de verlaging in voege is getreden en tonen globaal gezien wel een mooi resultaat van de aanvullende financiering voor podiumkunsten.

3.4. Rol van de tussenpersonen

Voor het ophalen van investeringen kan een productievennootschap beroep doen op een tussenpersoon. Deze dient ook erkend te zijn door de FOD Financiën, specifiek voor podiumkunsten.

Tussenpersonen hebben hun ervaring opgedaan binnen de audiovisuele sector en het is zeer duidelijk dat deze expertise nu ook wordt aangewend binnen de podiumkunstensector. In uitzonderlijke gevallen wordt er geen beroep gedaan op een tussenpersoon, maar quasi alle productievennootschappen schakelen een intermediair in voor het opstellen en ondertekenen van de raamovereenkomsten. Dit brengt evenwel een bijkomende kost met zich mee, met name de vergoeding voor de tussenpersoon, welke wordt berekend op basis van de totale kostprijs van de productie.

253 van de 279 dossiers die in 2018 werden goedgekeurd, maakten melding van een tussenpersoon. Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal podiumwerken per discipline waarvoor een tussenpersoon werd ingezet. Ter illustratie wordt meegegeven welke bedragen aan investeerders en tussenpersonen zijn worden vergoed. Voor de investeerders is dit een vast percentage. Voor de tussenpersonen zijn geen regels vastgelegd en speelt de marktprijs.

Discipline	Aantal	Geraamde investering	Vergoeding investeerders	Vergoeding tussenpersonen	% investeerder	% tussenpersoon
balletproductie	9	3.737.119,00	254.745,00	691.920,00	6,82	12,62
dansproductie	8	699.000,00	43.121,95	107.921,00	6,17	12,72
klassieke muziekproductie	80	3.682.182,21	238.757,49	592.481,12	6,48	13,60
musicalproductie	18	6.958.019,50	457.694,71	1.092.404,00	6,58	12,28
muziektheaterproductie	39	4.239.341,00	133.145,13	661.747,65	3,14	14,96
operaproductie	12	6.068.574,00	395.441,00	740.248,00	6,52	12,20
theaterproductie	72	4.956.174,29	331.094,52	626.454,65	6,68	12,24
totaalspektakel	14	2.123.840,00	118.446,60	641.122,00	5,58	14,75
straattheaterproductie	1	20.000,00	2.089,89	3.925,67	10,45	19,63
Totaal jaar	253	32.484.250,00	1.974.536,29	5.158.224,09	6,08	12,97

Tabel 13

Gemiddeld vloeit ongeveer 6,08 % van de tax shelterinvestering terug naar de investeerders zelf en gaat 12,97% van de investering naar de tussenpersonen. Dit gemiddelde is genomen over de 253 podiumwerken waar het productievennootschap een tussenpersoon heeft ingeschakeld. Voor 24 podiumwerken werd geen tussenpersoon ingeschakeld.

In 2017 werden voor 153 van de 172 podiumwerken middelen opgehaald via een tussenpersoon. Toen vloeide gemiddeld 5,14% van het investeringsbedrag naar de investeerders en 14,41% naar de tussenpersonen.

In bedragen geeft dit volgend resultaat voor 2018:

Totaal geraamde investering voor productievennootschap	32.484.250,00 euro
Vergoeding investeerders	1.974.536,29 euro
Vergoeding tussenpersonen	5.158.224,09 euro
Resterend bedrag voor productie	25.351.489,62 euro

Tabel 14

Deze bedragen zijn gebaseerd op de geraamde investeringen. Wanneer de effectieve investering wijzigt, zal dit ook implicaties hebben voor de vergoeding van investeerders en tussenpersonen.

3.5. Rechtspersoon

Een belangrijk element van de tax shelterregeling is dat deze ook toegankelijk is voor vzw's. Dit impliceert wel de onderworpenheid aan de vennootschapsbelasting in plaats van de rechtspersonenbelasting en dit voor de volledige werking van de vzw.

Dit heeft binnen de sector tot vragen en bezorgdheid geleid voor aanvang van de invoering van de tax shelter. Uit de praktijk blijkt echter dat vzw's wel degelijk hun weg naar de aanvullende financiering via tax shelter hebben gevonden.

In 2018 dienden 35 vzw's aanvragen in tot erkenning van een podiumwerk, 18 van de 35 vzw's deden voor het eerst een aanvraag in 2018.

Ongeveer de helft van de 325 aanvragen, namelijk 161, werd ingediend door een vzw. wat betreft de rechtspersoonlijkheid bestaat het aantal indieners dus voor de helft uit vzw's.

Dit cijfer op basis van de aanvragers, geeft echter geen volledig beeld van de vzw's die actief zijn met tax shelter.

De productievennootschappen Het Laatste Bedrijf en PerPodium dienen als coproductant aanvragen in en werken samen met vzw's. Het Laatste Bedrijf coproduceerde met 9 vzw's en dit voor 12 podiumwerken. PerPodium ging van start in november 2018 en diende 4 aanvragen in voor een coproductie met een vzw.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal erkende podiumwerken per rechtsvorm. Hier kan worden gesteld dat meer dan de helft van de toegekende certificaten naar een vzw is gegaan. Op vlak van de investeringen gaat ruim 1/3 naar vzw's. Deze gegevens houden enkel rekening met de hoofdanvragers. PerPodium is erkend als vzw, Het Laatste Bedrijf als BVBA.

Rechtsvorm	Investeringsbedrag aanvragen (EUR)	Aantal certificaten
BVBA	20.565.901,00	89
Inst Openbaar Nut	1.031.000,00	10
NV	195.500,00	7
SON	603.000,00	12
V.O.F.	349.000,00	7
VZW	12.303.418,81	154
	35.047.819,81	279

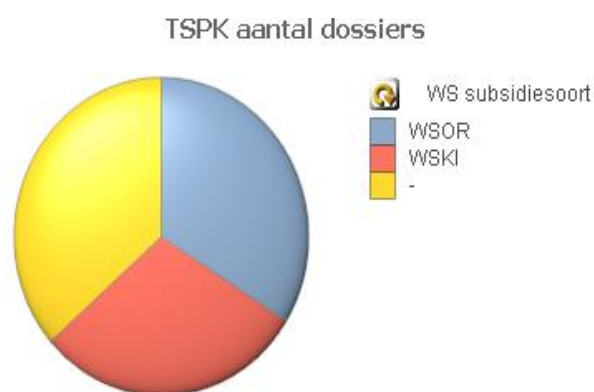
tabel 15

3.6. Organisaties gesubsidieerd door de Vlaamse Overheid

3.6.1. Aanvragen en erkenningen tax shelter

Van de 325 ingediende aanvragen in 2018 zijn 189 aanvragen waarbij een aanvrager of co-producent betrokken is die een werkingssubsidie als organisatie (=WSOR) of als kunstinstelling (=WSKI) krijgt in het kader van het Kunstendecreet. Met andere woorden: in 58,15% van de aanvragen is er een betrokkenheid van een gesubsidieerde organisatie of kunstinstelling. Hier merken we een stijging ten opzichte van 2017, toen het aandeel exact 50% betrof.

Wanneer naar de erkende podiumwerken wordt gekeken, werden 94 certificaten toegekend aan organisaties die een werkingssubsidie ontvangen en 83 certificaten aan een kunstinstelling. 102 van de 279 certificaten gingen naar productievennootschappen die niet worden gesubsidieerd.

figuur 5

	Erkende werken	%
WSOR	94	33,69%
WSKI	83	29,75%
Niet gesubsidieerd	102	36,56%
	279	100%

tabel 16

Voorals de kunstinstellingen (5 van de 7 of 71,43%) treden op als aanvrager of coproducent bij de tax shelter. Zij doen dit op een intensieve manier.

Van de 207 organisaties die een werkingssubsidie ontvangen, zijn er 95 die actief zijn binnen de in aanmerking komende disciplines en met productie als functie. Aangezien tax shelter als aanvullende financiering kan worden aangewend specifiek voor de productie en creatie van podiumwerken, dient in feite gekeken te worden naar de 95 organisaties met productie als functie. Van deze 95 zijn er 35 die in 2018 als aanvrager of co-producent optreden bij de tax shelter.

Jaar	Aantal organisaties met WSOR	Aantal met productie als functie	Aantal die gebruik maken van TS
2018	207	95	35

tabel 17

In de evaluatie over 2017 was geen informatie over het aantal coproducenten opgenomen, enkel over aanvragers. Het aantal individuele aanvragers dat een werkingssubsidie ontvangt bedraagt 19, en dit zowel in 2017 als in 2018. Het aantal individuele co-producenten dat een werkingssubsidie ontvangt bedraagt 17 in 2018. In 2017 waren er 8 organisaties die optraden als co-producent in een erkende TSPK-productie. Hier is dus een verdubbeling opgetreden.

In 2018 werden 8 podiumwerken erkend die afkomstig zijn van 6 organisaties die wel een werkingssubsidie 2017-2018 aanvroegen, maar deze momenteel niet ontvangen. Dit is een duidelijke stijging ten opzichte van 2017. Toen waren er 3 dergelijke organisaties betrokken bij 6 erkende podiumwerken.

Van de totale geraamde investering van de erkende producties gaat ongeveer 23% naar een kunstinstituut en 12,50% naar een kunstorganisatie (die optreden als aanvrager). Tot slot gaat 1,22% van de totale investering naar de organisaties die een werkingssubsidie aanvroegen, maar niet ontvangen. Bij de coproducties gaat het om kleinere percentages. Kunstinstituten kunnen nog (een deel van) 0,74% van de totale geschatte investering opnemen en (een deel van) 3,39% van de totale geschatte investering gaat naar kunstorganisaties die optreden als coproducent.

figuur 6

3.6.2. Overzicht op basis van de omvang van de ontvangen werkingssubsidie

Als de organisaties worden ingedeeld in groepen op basis van de grootte van de ontvangen werkingssubsidie in uitvoering van het Kunstendecreet, dan zien we volgende verdeling:

	Aantal gesubsidieerde organisaties die gebruik maken van TS	Aantal organisaties met als functie productie die WSOR ontvangen	Percentage per groep op basis van de grootte van de subsidie
Omvang van de subsidie			
<100.000	0	1	0,00
100.000<x<300.000	6	26	23,08
300.000<x<1.000.000	19	47	40,43
>1.000.000	10	21	47,62
	35	95	

Tabel 18

Bij deze cijfers zijn de Kunstinstituten niet opgenomen. Uit deze tabel blijkt dat ruim 1 op de 3 gesubsidieerde organisaties ook gebruik maakt van tax shelter. Van deze 35 organisaties zijn er 29 met een subsidie van 300.000 euro en hoger.

De subsidies in het kader van het Kunstendecreet gaan ruimer dan de disciplines binnen podiumkunsten waarvoor tax shelter kan worden aangewend. Om die reden werden de percentages enkel berekend op basis van de organisaties die productie als functie hebben en dit binnen de voor tax shelter in aanmerking komende disciplines.

3.6.3. Overzicht per discipline

In de volgende tabel wordt een overzicht gegeven per discipline van de erkende werken van productievenootschappen die een subsidie ontvangen als Kunstinstituut (WSKI), productievenootschappen die een werkingssubsidie ontvangen (WSOR) en productievenootschappen die geen subsidie ontvangen.

Binnen de groep niet-gesubsidieerde productievenootschappen zijn ook de producties opgenomen van productievenootschappen van wie de subsidie-aanvraag werd afgekeurd.

Voor dansproducties gaat de taxshelterinvestering integraal naar gesubsidieerde organisaties. De investeringen in de discipline musical gaan volledig naar niet-gesubsidieerde organisaties.

		Aantal erkende werken	TS investering	Aandeel TS investering
balletproductie	WSKI	6	1.600.000,00	37,89
	WSOR	-		
	Niet gesubsidieerd	4	2.622.432,00	62,11
		10	4.222.432,00	
dansproductie	WSKI	-		
	WSOR	9	877.789,16	100,00
	Niet gesubsidieerd	-		
		9	877.789,16	
klassieke muziekproductie	WSKI	62	3.158.628,00	76,08
	WSOR	19	607.000,00	14,62
	Niet gesubsidieerd	10	386.148,21	9,30
		91	4.151.776,21	
musicalproductie	WSKI	-		
	WSOR	-		
	Niet gesubsidieerd	20	7.702.101,50	100,00
		20	7.702.101,50	
muziektheaterproductie	WSKI	2	277.000,00	6,51
	WSOR	7	312.500,00	7,35
	Niet gesubsidieerd	31	3.664.841,00	86,14
		40	4.254.341,00	
operaproductie	WSKI	7	3.080.000,00	50,75
	WSOR	2	150.000,00	2,47
	Niet gesubsidieerd	3	2.838.574,00	46,77
		12	6.068.574,00	
theaterproductie	WSKI	-		
	WSOR	30	2.339.114,29	45,53
	Niet gesubsidieerd	47	2.797.851,65	54,47
		77	5.136.965,94	
totaalspektakel	WSKI	3	114.000,00	4,36
	WSOR	1	35.000,00	1,34
	Niet gesubsidieerd	15	2.464.840,00	94,30
		19	2.613.840,00	
straattheaterproductie	WSKI	-		
	WSOR	-		
	Niet gesubsidieerd	1	20.000,00	100,00
		1	20.000,00	
Totaal		279	35.047.819,81	

Tabel 19

4. Kerncijfers tax shelter audiovisueel

Nu de tax shelter podiumkunsten op volle toeren begint te draaien, is het zeker nuttig om ook de cijfers rond de reeds langer bestaande tax shelter audiovisueel ernaast te leggen en te kijken of er een impact is.

Wanneer de audiovisuele sector en de podiumkunsten sector samen bekeken worden, zien we dat beiden samen voor een opmerkelijke stijging van het aantal productievennootschappen zorgen (zelfs een stijging van het aantal audiovisuele productiehuisen op zich) maar dat het aantal potentiële investeerders niet recht evenredig lijkt te zijn toegenomen.

Wanneer er te weinig investeringen beschikbaar zijn binnen de audiovisuele sector, draagt de podiumsector hiervan ook de gevolgen en vice versa.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de jaren 2017 en 2018, de jaren waarin de tax shelter podiumkunsten zijn intrede heeft gedaan.

Ter illustratie wordt meegegeven dat in 2016 169 aanvragen werden ingediend, waarvan 165 goedgekeurd. Voor deze 165 bedroeg de geraamde tax shelter investering 72 369 070 €. Dit zijn aantallen die in het verlengde liggen van de voorgaande jaren.

In 2017 was er een opmerkelijke stijging van het aantal aanvragen. En dit in het jaar dat tax shelter voor podiumkunsten ook zijn ingang vond.

In 2018 was er weer een daling maar lag het aantal aanvragen nog steeds boven dat van 2016. In 2017 werden 228 dossiers aanvragen ingediend door 79 productievennootschappen. In 2018 werden 207 aanvragen geteld van, ingediend door 78 verschillende productievennootschappen.

Jaar	Aantal productievennootschappen	Aantal aanvragen	Geraamde investering
2017	79	228	106 754 298,00 €
2018	78	207	94 116 932,00 €

tabel 20

Er werden 221 van de 228 dossiers goedgekeurd in 2017 en 198 van de 207 dossiers goedgekeurd in 2018.

In de volgende tabel wordt een overzicht gegeven per genre.

Genre	aantal aanvragen 2018	geraamde investeringen 2018	aantal aanvragen 2017	geraamde investeringen 2017
Animatiefilm (bioscoop)	16	11 822 800,00 €	22	15 258 758,00 €
Animatiereeks (TV)	9	4 364 000,00 €	9	7 020 497,00 €
Documentaire (bioscoop)	21	808 500,00 €	25	1 773 929,00 €
documentaire (TV)	49	6 103 003,00 €	42	7 015 831,00 €
Fictiefilm (bioscoop)	40	26 871 276,00 €	57	28 695 806,00 €
Fictiefilm (TV)	2	785 000,00 €	4	562 475,00 €
Fictiereeks (TV)	40	36 268 658,00 €	33	34 351 594,00 €
Kinder- en Jeugdreeks (TV)	6	4 525 000,00 €	11	5 510 000,00 €
Kortfilm (bioscoop)	15	455 915,00 €	18	669 519,00 €
TOTAAL	198	92 004 152,00 €	221	100 858 409,00 €
Afgekeurd	9	2 112 680,00 €	7	5 895 889,00 €
TOTAAL	207	94 116 832,00 €	228	106 754 298,00 €

tabel 21

Op basis van de cijfers verkregen bij de FOD Financiën, wordt evenwel een redelijke constante vastgesteld wat betreft het totaal van de effectieve investeringen op basis van de neergelegde raamovereenkomsten, tenminste voor Vlaanderen.

In onderstaande tabel wordt het totale cijfer op Belgisch niveau weergegeven, alsook het cijfer specifiek voor de werken erkend door de Vlaamse Gemeenschap.

Jaar	Totaal Belgisch	Vlaamse Gemeenschap
2016	162.296.138,98 euro	64.064.949,21 euro
2017	151.360.408,75 euro	62.021.711,62 euro
2018	136.443.958,92 euro	65.515.767,08 euro

tabel 22

Voor een goed begrip moet worden meegedeeld dat er geen één op één relatie kan worden vastgesteld tussen de geraamde investeringen op jaarbasis en de effectieve investeringen. Wanneer een certificaat wordt toegekend, hoeft het productievennootschap niet meteen raamovereenkomsten af te sluiten. De raamovereenkomsten neergelegd in 2018 kunnen dus betrekking hebben op werken die werden erkend in 2017 of zelfs nog eerder. Voor werken erkend in 2018 zijn mogelijk nog geen raamovereenkomsten neergelegd.

5. Vaststellingen

5.1. Algemeen

Optimaal fiscaal beleid vormt een speerpunt in de aanvullende financiering voor cultuur. Tussen het federale niveau en de gemeenschappen werd goed samengewerkt om de tax shelterregeling tot stand te brengen en is er op permanente wijze overleg en afstemming.

Het eerste jaar waarin de tax shelter werd geïntroduceerd voor podiumkunsten, werd gekenmerkt door een aantal vragen en onzekerheden wat betreft de inzet van deze middelen.

In 2018 werd een opmerkelijke stijging van het aantal aanvragen vastgesteld. Het aantal productievennootschappen die instapte in het systeem steeg eveneens. Uit de gegevens blijkt dat meer vzw's gebruik maken van dit systeem van aanvullende financiering en dat het ook voor hen zeer zinvol is.

De stijging van het aantal erkenningsaanvragen en het aantal toegekende certificaten, ligt echter niet in lijn met het geraamde investeringsbedrag. In 2018 werden 90 werken meer erkend dan in 2017. De geraamde investering bleef echter ongeveer gelijk voor beide jaren.

Op basis van een paar voorbeelden blijkt ook dat werken die naast de beschikbare subsidiemiddelen via het Kunstendecreet vielen, alsnog via tax shelter middelen konden werven. Specifiek wat betreft de disciplines, bleek klassieke muziek de minst evidente te zijn om te beoordelen als nieuw werk of herinterpretatie. Door de afspraken die beide Gemeenschappen hebben gemaakt hieromtrent, kan wel een ruim aantal werken worden goedgekeurd. Klassieke muziek staat aan de top van de disciplines met het hoogste aantal aanvragen, gevolgd door theater.

Het aantal werken per discipline geeft echter een andere verdeling dan de investeringen per discipline. Dit houdt immers verband met de specificiteit van elke discipline. Qua investering ging het grootste deel naar musical en opera. Deze vaststellingen voor 2018 zijn dezelfde als in 2017.

De meerderheid van de erkende productievennootschappen doet een beroep op een tussenpersoon.

Wat betreft de periode van de in aanmerking komende uitgaven, wordt in de wet een termijn van 24 maanden gegeven voor de première. Uitgaven gemaakt voor de ondertekening van de raamovereenkomst komen niet in aanmerking. Wanneer gekeken wordt naar het moment van indiening van het dossier en het moment waarop de première plaatsvindt, kan worden gesteld dat de periode vaak erg kort is en dat het productievennootschap deze kosten maakt op "relatief" korte termijn in vergelijking met de maximale termijn van 24 maanden. Over de kwalificerende uitgaven, met het oog op de berekening van de definitieve waarde van het tax shelterattest door de FOD Financiën, heerste binnen de sector nog onduidelijkheid. De publicatie van de FAQ licht de vragen voor de sector toe. Voor de indiening van de afrekening met het oog op het verkrijgen van het finaal attest, stelde de FOD Financiën een sjabloon op, wat de productievennootschappen helpt om alle gevraagde cijfers op een duidelijke manier weer te geven en in te dienen.

Op basis van de aangevraagde tweede certificaten wordt vastgesteld dat de geraamde en de effectieve investering min of meer in lijn liggen. Het betreft hier evenwel producties die erkend werden in 2017 en afgewerkt in 2017 of 2018.

Op basis van de gegevens verkregen van de FOD Financiën en de bedragen van de neergelegde raamovereenkomsten per productie erkend en afgewerkt in 2018 blijkt dat de effectieve

investeringen merkelijk lager liggen (25%) dan de geraamde investeringen. Dit kan te wijten zijn aan een aantal factoren. Er ligt vaak een tijds marge tussen het verkrijgen van de erkenning van het werk en het afsluiten van de raamovereenkomst. Aangezien kosten gemaakt vóór de ondertekening van de raamovereenkomst niet als in aanmerking komende uitgaven worden geclassificeerd, dient het productievennootschap rekening te houden met het feit dat er minder kosten in aanmerking komen voor de berekening van de definitieve waarde van het tax shelterattest. Het late afsluiten van raamovereenkomsten kan dan weer wijzen op minder middelen die beschikbaar zijn bij de investeerders, ten gevolge van de verdeling van de investeringen tussen de audiovisuele sector en de podiumkunsten enerzijds of de verlaging van de vennootschapsbelasting anderzijds.

Beide elementen samen kunnen het effect op de investeringen versterken.

5.2. Verlaging van de vennootschapsbelasting

Net in het eerste volledige kalenderjaar dat tax shelter als aanvullende financiering voor podiumkunsten kan worden gebruikt en na de zeer positieve start in 2017, werd op federaal niveau ook de verlaging van de vennootschapsbelasting doorgevoerd.

Voor de zomer 2018 werd voor het eerst al een duidelijk signaal gegeven vanuit de sector dat de verlaging van de vennootschapsbelasting repercussies heeft op de beschikbare investeringen voor de audiovisuele sector en de podiumkunstensector.

Er kan niet omheen gekeken worden dat de belastinghervorming van de zomerakkoorden, een tax shelterinvestering minder interessant heeft gemaakt voor kleinere ondernemingen, aangezien deze al lagere belastingpercentages betalen. Ook het investeringsplafond is verlaagd, waardoor het systeem minder aantrekkelijk werd voor de grotere bedrijven.

In 2018 werd vastgesteld dat minder investeringen beschikbaar zijn, zeker in de eerste maanden van het jaar, wanneer er zeer weinig zicht is het verdere verloop van het boekjaar.

Eind december 2018 luidde de sector opnieuw aan de alarmbel. De aanvullende financiering is een onmisbare bron van inkomsten voor de sector. Investeerders hebben minder ruimte voor investeringen en dit terwijl er meer productievennootschappen, niet alleen de audiovisuele sector maar ook de podiumkunstensector, vragende partij zijn voor investeringen.

Op vlak van audiovisuele werken wordt vastgesteld dat het totaal bedrag de effectieve investeringen jaar na jaar min of meer constant is gebleven, ook in 2018. Op Belgisch niveau werd evenwel een duidelijke verlaging van het totaal van de investeringen vastgesteld, maar een stijging op Vlaams niveau.

Onderstaande tabel geeft een globaal overzicht van de investeringen die werden aangemeld, met een totaal beeld op Belgisch niveau en de bedragen op Vlaams niveau.

Hieruit kan worden afgeleid dat de investeringen aan Vlaamse kant in 2018 voor zowel de audiovisuele sector als voor de podiumkunstensector zijn gestegen. Op Belgisch niveau is voor de audiovisuele sector wel een daling waar te nemen in 2018.

Jaar	Totaal Belgisch AV	Totaal Belgisch PK	Totaal effectieve investering op Belgisch niveau	Totaal Vlaams AV	Totaal Vlaams PK	Totaal Effectieve investering op Vlaams niveau
2017	151 360 408,75 €	33 380 276,13 €	184 740 684,88 €	62 021 711,62 €	25 882 581,13 €	87 904 292,75 €
2018	136 443 958,92 €	38 438 234,58 €	174 882 193,50 €	65 515 767,08 €	27 761 546,28 €	93 277 313,36 €
verschil	- 14 916 449,83 €	5 057 958,45 €	- 9 858 491,38 €	3 494 055,46 €	1 878 965,15 €	5 373 020,61 €

tabel 23

Gezien de bezorgdheid wel leefde of er voldoende middelen in de markt te vinden zouden zijn voor beide sectoren, wordt in onderstaande tabel het totaal bedrag van de raamovereenkomsten van 2016 meegenomen, toen kon enkel de audiovisuele sector beroep doen op tax shelter. Uit deze tabel blijkt dat de absolute bedragen voor audiovisueel voor Vlaanderen stabiel zijn gebleven en dat er effectief bijkomende investeringen werden gevonden voor de podiumkunsten.

jaar	Raamovereenkomsten AV	Raamovereenkomsten PK	Totaal
2016	64 064 949,21 €		64 064 949,21 €
2017	62 021 711,62 €	25 882 581,13 €	87 904 292,75 €
2018	65 515 767,08 €	27 761 546,28 €	93 277 313,36 €

tabel 24

Op basis van de totale investeringsbedragen en de bedragen per sector, wordt in een volgende tabel nagegaan welk aandeel beide sectoren hebben in de investeringen die werden opgehaald. Daaruit blijkt dat zowel voor 2017 als 2018 ongeveer 70% naar de audiovisuele sector is gegaan en 30% naar de podiumkunstensector.

jaar	Totaal investering	% AV	% PK
2016	64 064 949,21 €	100%	n.v.t.
2017	87 904 292,75 €	70,56%	29,44%
2018	93 277 313,36 €	70,24%	29,76%

tabel 25

Zoals reeds aangehaald werd door beide sectoren en door de tussenpersonen gemeld dat het in de eerste maanden van 2018 niet evident was om te beantwoorden aan de vraag naar investeringen. Wanneer op het einde van het jaar naar het totaal aan opgehaalde investeringen wordt gekeken, wordt echter vastgesteld dat de bedragen in lijn liggen met het jaar voordien. Mogelijk hebben investeerders een afwachtende houding aangenomen en pas op het jaareinde gemerkt dat er hen nog marge restte voor fiscale optimalisatie.

Hoe dan ook is voorzichtigheid geboden. Voor de audiovisuele sector is de doorlooptijd van projecten doorgaans langer. Bij podiumkunsten wordt korter op de bal gespeeld. Wanneer net dan geen of onvoldoende middelen beschikbaar zijn, kan dit nadelig uitdraaien voor een productie. Binnen de audiovisuele sector is men voor producties soms gebonden aan seizoenen voor (buiten)opnames, ook met deze eigenheid zou flexibel moeten kunnen worden omgegaan.

6. Aandachtspunten voor de toekomst

Het is van vitaal belang voor de sector, zowel de podiumkunstensector als de audiovisuele sector, dat het beleid aandacht heeft voor het feit dat fiscale beleidsmaatregelen op federaal niveau voor repercussies zorgen op het niveau van de gemeenschap. De tax shelter heeft duidelijk zijn meerwaarde bewezen voor de Vlaamse audiovisuele sector en om te waarborgen dat deze injectie ook voor de podiumkunsten een blijvende meerwaarde heeft, is het van belang dat de verschillende beleidsniveaus in overleg gaan en samenwerken.

Specifiek voor de podiumkunsten is tax shelter een leerproces, waarbij de taak van de gemeenschappen bestaat uit de beoordeling van de in aanmerking komende werken. Er wordt vastgesteld dat het van zeer groot belang is dat de werken in de aanvragen voldoende worden belicht, zodat een gegrond oordeel kan worden gevormd. De disciplines klassieke muziek en totaalspektakel zijn soms voor interpretatie vatbaar, wanneer mengvormen opduiken met disciplines die niet in de wet worden opgenomen. De gemeenschappen hanteren een strikte interpretatie om mogelijke misbruiken tegen te gaan. De praktijk leert de dossierbehandelaars zich te focussen op verschillende elementen. Een belangrijke eerste stap wordt gezet door de productievennootschappen bij het indienen van een volledig en waarheidsgetrouw beeld van de productie. Het behoort tot de taak van de gemeenschappen om te waken over het systeem, eventuele misbruiken tijdig te signaleren en ervoor te zorgen dat het systeem zichzelf niet zou ondermijnen.

In praktijk werken de betrokken gemeenschappen en de FOD Financiën al van meet af aan samen in het kader van dossierbehandeling en informatieuitwisseling. Het is belangrijk dat deze werking zo snel mogelijk geformaliseerd kan worden met het samenwerkingsakkoord.

Is er nog een breder toekomstperspectief voor de tax shelter? Mogelijk wel, maar waakzaamheid is geboden. Een uitbreiding naar de gamingsector is in voorbereiding, maar op het moment van de redactie van dit rapport nog niet definitief.

Het succes van de tax shelter voor alle betrokken sectoren staat of valt met een gezond investeringsklimaat. Met de vorming van een nieuwe regering in het vooruitzicht is het van belang dat de beleidsmakers van morgen zich blijven buigen over het geheel van de werking van deze fiscale maatregel.

Overzicht tabellen en figuren

Tabellen

- **Tabel 1** Dossierstatus van de ingediende aanvragen PK
- **Tabel 2** Aantal ingediende aanvragen per discipline PK
- **Tabel 3** Aandeel geraamde tax shelter investering op totaal van de geraamde productiebudgetten PK
- **Tabel 4** Spreiding aantal aanvragen per discipline PK
- **Tabel 5** Spreiding erkende werken per discipline PK
- **Tabel 6** Spreiding van de investeringen per discipline PK
- **Tabel 7** Totale kostprijs per discipline van de 279 erkende producties en het geraamde aandeel van tax shelter PK
- **Tabel 8** Effectieve investeringen op basis van de neergelegde raamovereenkomsten voor PK voor België en Vlaanderen
- **Tabel 9** Verschil geraamde en effectieve investeringen voor de podiumwerken erkend én afgewerkt in 2018 waarvoor de premièredatum is verstreken voor 31/12/2018
- **Tabel 10** Aantal werken en het bedrag van de effectieve investering per discipline PK
- **Tabel 11** % van het totale budget dat wordt gefinancierd via tax shelter PK
- **Tabel 12** Verschil effectief opgehaalde met de geraamde investeringen per discipline PK
- **Tabel 13** Aantal podiumwerken per discipline waarvoor een tussenpersoon werd ingezet
- **Tabel 14** Aandeel investeringsbedrag voor investeerders en tussenpersonen PK
- **Tabel 15** Overzicht van het aantal erkende podiumwerken per rechtsvorm
- **Tabel 16** Spreiding aantal dossiers ingediend door gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde kunstorganisaties
- **Tabel 17** Aantal kunstorganisaties met WSOR en productie als functie die gebruik maken van tax shelter
- **Tabel 18** Overzicht op basis van de omvang van de ontvangen WSOR
- **Tabel 19** Overzicht per discipline van de erkende werken van productievennootschappen met WSKI, WSOR en productievennootschappen die geen subsidie ontvangen
- **Tabel 20** Aantal productievennootschappen en aantal aanvragen AV
- **Tabel 21** Aantal aanvragen en geraamde investeringen AV per genre
- **Tabel 22** Effectieve investeringen op basis van de neergelegde raamovereenkomsten voor AV voor België en Vlaanderen
- **Tabel 23** Globaal overzicht per sector van de neergelegde raamovereenkomsten voor België en Vlaanderen
- **Tabel 24** Het totaal bedrag van de raamovereenkomsten per sector
- **Tabel 25** Aandeel (%) per sector in de investeringen die werden opgehaald

Figuren

- **Figuur 1** Spreiding per maand van de behandelde aanvragen PK
- **Figuur 2** Spreiding aantal aanvragen per discipline PK
- **Figuur 3** Spreiding erkende werken per discipline PK
- **Figuur 4** Spreiding van de investeringen per discipline PK
- **Figuur 5** Spreiding aantal dossiers ingediend door gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde kunstorganisaties
- **Figuur 6** Spreiding geraamde investeringen over gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde kunstorganisaties